

तत्तस्य समरे कर्म दृष्ट्वाऽन्यैरुक्तं पुरा । चारणाः सहगन्धर्वाः पूजयाञ्चक्रिरे भृशं ।
 तं यान्तं पृष्ठगोप्तारमर्जुनस्य विशाम्यते । चारणाः प्रेक्ष्य संहृष्टास्वदीयाश्चाभ्यपूजयन् ।
 इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि जयद्रथवधपर्वणि यवनपराजये एकोनविंशत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ ११६ ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ जित्वा यवनकाम्बोजान् युयुधानस्ततोऽर्जुनं । जगाम तव सैन्यस्य मध्येन रथिनाम्बरः ।
 चारुदंष्ट्रो नरव्याघ्रो विचित्रकवचध्वजः । मृगं व्याध द्वाजिघ्नन् तव सैन्यमभोषयत् ।
 स रथेन चरन्मार्गं धनुरभ्रामयद्भृशं । रुक्मापृष्ठं महावेगं रुक्माचन्द्रकसकुलं ।
 रुक्माङ्गदशिरस्ताणो रुक्मावर्त्मसमावृतः । रुक्माध्वजधनुः शूरो मेरुशृङ्गमिवावभौ ।
 स धनुर्मण्डलं सञ्च्य तेजोभास्कररश्मिवान् । शरदीवोदितः सूर्यो दिसूर्यो विरराज ह ।
 वृषभस्कन्धविक्रान्तो वृषभाक्षो नरर्षभः । तावकानां बभौ मध्ये गवां मध्ये यथा वृषः ।
 मत्तद्विरदसङ्काशं मत्तद्विरदगामिनं । प्रभिन्नमिव मातङ्गं यूथमध्ये व्यवस्थितं ।
 व्याघ्रा इव जिघांसन्तस्वदीयाः समुपाद्रवन् । द्रोणानीकमतिक्रान्तं भोजानीकञ्च दुस्तरं ।
 जलसन्भार्णवं तीर्त्वा काम्बोजानाञ्च वाहिनीं । हार्दिक्यमकरान्मुक्तं तीर्थं वै सैन्यमागरं ।
 परिवव्रुः सुसंकुद्धास्वदीयाः सात्यकिं रथाः । दुर्योधनस्त्रिजसेनो दुःशासनविविंशती ।
 शकुनिर्दुःसहस्रैव युवा दुर्धर्षिणः क्रथः । अन्ये च बहवः शूराः शस्त्रवन्तो दुरासदाः ।
 पृष्ठतः सात्यकिं यान्तं अन्वधावन्नमर्षिणः । अथ शब्दे महानासीत्तव सैन्यस्य मारिष ।
 मारुतोद्भूतवेगस्य सागरस्येव पर्वणि । तानभिद्रवतः सर्वान् समीक्ष्य शिनिपुङ्गवः ।
 शनैर्याहीति यन्तारमब्रवीत् प्रहसन्निव । इदमेतत् समुद्भूतं धार्तराष्ट्रस्य यद्वलं ।
 मामेवाभिमुखं तृणं गजान्धरयपत्तिमतः । नादयदै दिशः सर्वा रथेषां सारथे ।
 पृथिवीच्चान्तरीचञ्च कम्पयत् सागरानपि । एतद्वलाणं सूत वारयिष्ये महारणे ।
 पौर्णमास्यामिवोद्भूतं बलेव मकरालयं । पश्य मे सूत विक्रान्तमिन्द्रस्येव महासूधे ।
 एष सैन्यानि शत्रूणां विधमामि शितैः शरैः । निहतानाहवे पश्य पदात्यश्वरथदिपान् ।
 मच्छरैरग्निसङ्काशैर्विद्धदेहान् सहस्रशः । इत्येवं ब्रुवतस्तस्य सात्यकेरमितौजसः ।
 समीपे सैनिकासौ तु शीघ्रमीयुर्ययुत्सवः । जह्या द्रवस्व तिष्ठेति पश्य पश्येति वादिनः ।
 तानेवं ब्रुवतो वीरान् सात्यकिर्निशितैः शरैः । जघान चिशतानश्चान् कुञ्जरांश्च चतुःशतान् ।
 ससम्प्रहारस्तुमुलस्तस्य तेषाञ्च धन्विनां । देवासुररणप्रखः प्रावर्त्तत जनचयः ।
 मेघजालनिभं सैन्यं तव पुत्रस्य मारिष । प्रत्यग्टाञ्चिह्ने पौलः शरैराशीविषोपमैः ।
 प्रच्छाद्यमानः समरे शरजालैः स वीर्यवान् । असम्प्रमन्महाराज तावकानवधीद्वहन् ।
 आश्रय्यं तत्र राजेन्द्र सुमहद्भृष्टवाहनं । न मोघः सायकः कश्चित् सात्यकेरभवत् प्रभो ।
 रथनागाश्वकलिलः पदात्यूर्ध्वसमाकुलः । शैनेयवेलामासाद्य स्थितः सैन्यमहार्षवः ।
 सभ्रान्तनरनागाश्वमावर्त्तत मुहुर्मुहुः । तसैन्यमिषुभिस्तेन बध्यमानं समन्ततः ।

४०६०

४०६१

४०६२

४०६३

४०६४